

Behandelingsvoorstel voor de commissie Bestuur en Middelen

Onderwerp: ontwerp-herindelingsadvies Heuvelrug

Cie-datum : 15 november 2004

Cie-nummer: 2004BEM97

Procedure : in GS (na Cie. Vergadering) op: 16 november 2004	inspraak:ja
eerdere behandeling in cie: nee	op:
in PS: ja	op: 6 december 2004

Behandelend ambtenaar: Hans Versteeg

toestel: 030-2583364

Portefeuillehouder: J.P.J. Lokker

1. Inleiding

Op 20 april 2004 hebben gedeputeerde staten het herindelingsontwerp Heuvelrug vastgesteld. Het ontwerp heeft voor een ieder ter inzage gelegen van 10 mei 2004 tot en met 5 juli 2004. De betrokken gemeentebesturen konden tot en met 1 september 2004 hun zienswijze bij ons indienen. In totaal zijn 16 zienswijzen tegen het herindelingsontwerp ingediend.

Alle *negen* bij de arhiprocedure betrokken gemeenten hebben tijdens de periode van de terinzagelegging van het herindelingsontwerp Heuvelrug een zienswijze ingediend. Daarnaast hebben *zeven* belanghebbenden, waaronder Zeist, een zienswijze ingediend. Er is derhalve beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

De ontvangen zienswijzen hebben ons geen aanleiding gegeven om het herindelingsvoorstel voor de Heuvelrug aan te passen. Wij handhaven dan ook ons voorstel om Maarn, Amerongen, Leersum, Doorn en Driebergen-Rijsenburg (MALDD) samen te voegen per 1-1-2006.

2. Zienswijzen

Arhi-gemeenten

Het herindelingsvoorstel, inhoudende een fusie van MALDD-gemeenten heeft de instemming van Maarn, Amerongen, Doorn en Driebergen-Rijsenburg en is positief ontvangen door Renswoude, Woudenberg en Rhenen. De raad van Leersum spreekt zich uit op basis van de uitkomsten van een eigen onderzoek en de uitslag van een opiniepeiling onder de stemgerechtigde inwoners vóór de DrieMaDo/WAL-variant. Wijk bij Duurstede heeft geen besluit genomen over het herindelingsvoorstel Heuvelrug; de inwoners zijn niet in de gelegenheid gesteld om hun opvatting over de herindeling aan hun bestuur kenbaar te maken. Voor meer informatie en onze reactie op de zienswijzen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.2. van het ontwerp-herindelingsadvies (pag .7 e.v.)

Andere belanghebbenden

Samenvattend is Zeist bezorgd over de ontwikkeling van het stationsgebied. Een (eventuele) herindeling vraagt veel aandacht van Driebergen-Rijsenburg en gaat mogelijk te koste gaan van de ontwikkeling van het stationsgebied. Zeist is daarom voorstander van een zelfstandig Driebergen-Rijsenburg. Kiest Driebergen-Rijsenburg toch voor herindeling dan verzoekt Zeist om een grenscorrectie van het stationsgebied.

Vervolg inleiding op pagina 2 ja

Wordt geagendeerd:

om advies over de volgende (vragen):

1. Kan worden ingestemd met het ontwerp-herindelingsadvies Heuvelrug
 2. Kan worden ingestemd met het nader onderzoeken van een mogelijke grenscorrectie van Elst in een aparte arhi-procedure
-

Vervolg van pag. 1

Wij merken op dat de ambities van Driebergen voor het stationsgebied in lijn zijn met het streekplan. Zowel Zeist als Driebergen-Rijsenburg hebben geen bedenkingen ingediend tegen het ontwerp-streekplan die betrekking heeft op het stationsgebied. Daarnaast hebben de MALDD-gemeenten

(Leersum uitgezonderd; overigens heeft de raad van Leersum besloten om volwaardig mee te werken aan het fusieproces) in het grondlegend document de ontwikkeling van het stationsgebied

met bij behorende geldstromen als ambitie van de nieuwe Heuvelruggemeente vastgelegd. Met de MALDD-fusie ontstaat een bestuurskrachtige gemeente van 50.000 inwoners (Zeist 60.000 inwoners). Wij stellen vast dat er meer dan voldoende waarborgen zijn om de ontwikkeling van het stationsgebied in de nieuwe constellatie te continueren.

In de overige 6 zienswijzen wordt de voorkeur uitgesproken voor een andere herindelingsvariant of voor zelfstandigheid van de gemeente.

Voor meer informatie hierover en over de andere ingekomen zienswijzen verwijzen wij korthedshalve naar pagina 13 e.v. van het ontwerp-advies (hoofdstuk 4.3).

3. Draagvlak

Draagvlak is een belangrijk beoordelingscriterium dat wordt gehanteerd bij herindelingsvoorstellen. Bij de behandeling van ons voorstel om een herindelingsprocedure voor de Heuvelrug te starten hebben wij meerdere malen met provinciale staten over de invulling en het belang van dit criterium gesproken. Uit een oogpunt van zorgvuldigheid en transparantie hebben wij de twee aspecten van dit criterium nader beschouwd in hoofdstuk 5 van het ontwerp-advies. De twee aspecten betreffen:

- De wijze waarop aan draagvlak is gewerkt door provincie en gemeenten;
- Het bestuurlijk draagvlak voor het herindelingsvoorstel.

Wij concluderen dat de gemeenten betrokken bij de fusie en de provincie op een actieve en zorgvuldige wijze hun inwoners hebben geïnformeerd over herindelingsvoorstel en in de gelegenheid hebben gesteld om hun mening daarover kenbaar te maken. Er is een breed draagvlak voor het herindelingsvoorstel; 4 van de 5 MALDD-gemeenten stemmen in met het voorstel tot samenvoeging van de MALDD.

4. Grenscorrectie Elst

Over de grenscorrectie van het Amerongse deel van Elst zijn de daarbij betrokken inwoners en de gemeentebesturen van Amerongen en Rhenen verdeeld. In het herindelingsontwerp van 20 april 2004 hadden wij de gemeentebesturen van Amerongen en Rhenen gevraagd om gezamenlijk de betreffende inwoners te informeren over de verschillende aspecten van een grenscorrectie. Dit is niet gebeurd. De inwoners zijn door beide gemeenten afzonderlijk geïnformeerd en op verschillende wijze geënquêteerd. In de gegeven situatie zijn er nu twee opties:

- a. de situatie van verdeeld draagvlak voor een grenscorrectie wordt geaccepteerd en de provincie onderneemt verder geen actie;
- b. de situatie wordt niet geaccepteerd. In het belang van de burgers wordt onder regie van de provincie samen met Amerongen en Rhenen nader onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een grenscorrectie van Elst. De inwoners zullen hierbij worden geïnformeerd en in de gelegenheid worden gesteld om hun opvatting daarover kenbaar te maken.

GS zijn voorstander van de optie b: het nader onderzoeken van de mogelijkheid van een grenscorrectie van Elst.

Hoe? Een gemeentelijke grenscorrectie geschiedt bij een herindelingsregeling, vastgesteld door PS; een wettelijke regeling is niet nodig. De beoogde fusiedatum is 1-1-2006. Het is van belang dat een

mogelijke grenscorrectie ook per 1-1-2006 ingaat. Dit kan worden gerealiseerd door in januari 2005 een (aparte) arhiprocedure grenscorrectie Elst te starten. Naar verwachting kunnen PS dan in september 2005 de herindelingsregeling grenscorrectie Elst bespreken en vaststellen. Blijkt uit het arhi-onderzoek dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor een grenscorrectie van Elst dan kunnen PS de arhiprocedure stoppen.

5. Fusieproces

In september 2004 hebben de MALDD-gemeenten het Plan van Aanpak fusie Heuvelrug opgesteld en de verordening commissie Herindeling vastgesteld en vertegenwoordigers uit hun raad benoemd voor deze commissie. Leersum heeft daarbij wel uitgesproken dat het zijn afwijkende standpunt over het fusievoorstel in de vervolprocedure van de Wet arhi zal melden.

Inmiddels is ook een extern bureau aangetrokken om het fusieproces te begeleiden en te ondersteunen. De MALDD-gemeenten (inclusief Leersum) gaan dus met voortvarendheid verder met het realiseren van de fusie van de nieuwe gemeente per 1-1-2006.

6. Nazorg herindeling

De provincie Utrecht voelt zich mede verantwoordelijk voor de kwaliteit van de bestuurlijke organisatie in deze provincie. De provincie streeft ook partnerschap tussen overheden (provincie-gemeenten) na.

Het is belangrijk dat na verloop van tijd samen met de nieuwe gemeente te onderzoeken of de bestuurlijke en ambtelijke knelpunten die aanleiding vormde voor deze fusie, voldoende zijn opgelost (effectmeting). De provincie zal daarom vijf jaar na de fusiedatum de kwaliteit van het bestuur en het ambtelijk apparaat (opnieuw) meten. Aspecten die daarbij worden onderzocht zijn de relatie bestuur-burgers, het gemeentelijke voorzieningenniveau, de dienstverlening aan burgers, de financiële positie van de gemeente en de verschillende aspecten van bestuurskracht.

7. Verslag commissie van rapporteurs

In de PS-vergadering van 7 oktober jl. is het verslag van de commissie van rapporteurs aanvaard. In dat rapport zijn ook aanbevelingen voor een herindeling opgenomen. Deze aanbevelingen zijn voor ons herkenbaar.

Zowel in de periode vóór de arhiprocedure als tijdens de arhiprocedure voor de Heuvelrug hebben wij met de gemeenten gesproken over de betrokkenheid van de burgers, het vormgeven van de relatie bestuur-burgers, het profiel van een nieuwe gemeente, de dienstverlening en de leefbaarheid van kernen. Deze thema's zijn opgenomen in het grondlegend document dat de colleges van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten hebben laten opstellen. Wij hebben deze activiteit gefaciliteerd (zie ook hoofdstuk 6, en bijlage 5 van het ontwerpadvies). Ook zullen wij 5 jaar na de fusiedatum de kwaliteit van het bestuur en het ambtelijk apparaat meten.

Wij stellen vast dat de herindeling op de Heuvelrug binnen de kaders van de aanbevelingen heeft plaatsgevonden. De zorgvuldige en transparante werkwijze van de herindeling op de Heuvelrug zullen wij ook bij toekomstige herindelingen betrachten. Vanzelfsprekend zullen wij PS in een vroegtijdig stadium daarover informeren met in achtname van ieders verantwoordelijkheid en een heldere rolverdeling.

Beoogd effect

Het oplossen van bestuurlijke en ambtelijke knelpunten van Maarn, Amerongen, Leersum en Doorn door de bestuurskracht van deze gemeenten te versterken. Middels een fusie van deze gemeenten met Driebergen-Rijsenburg, dat kan rekenen op een breed draagvlak bij de betrokken gemeenteraden, wordt dat bereikt.

Bijlagen:

- ontwerp-herindelingsadvies Heuvelrug
- ontwerp-besluit herindeling advies Heuvelrug